
Evoluția inflației în contextual crizei pandemice și economico-financiare

Assoc. prof. Ana Maria POPESCU PhD (notariat.dejure@gmail.com)

Bucharest University of Economic Studies

Dana Luiza GRIGORESCU PhD Student (danaluiza2004@yahoo.com)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

Problema prețurilor este una suficient de delicată. Evoluția prețurilor se poate stabili calculând indicele prețurilor de consum sau indicele armonizat al prețurilor de consum. În termeni generici vorbim despre inflație, atunci când discutăm despre creșterea prețurilor.

Această creștere a prețurilor este oarecum fetișizată în sensul că nivelul înregistrat nu corespunde realităților de pe piața în care funcționează legea fundamentală, adică raportul dintre ofertă și cerere. Raportul dintre ofertă și cerere este fundamentat ca lege a pieței libere, dar este restricționat din punct de vedere al veniturilor reduse pe care le are populația de a-și procura toate trebuințele necesare pentru consum.

Evoluția indicelui prețuri de consum arată modul în care au evoluat prețurile în primul trimestru al anului 2021 pe cele trei categorii principale alimentare, nealimentare și servicii.

În articol se subliniază cu precizie că în general prețurile la produsele alimentare nu pot fi controlate și nici la produsele nealimentare sau servicii, deoarece nu prea mai funcționează posibilitatea prețurilor administrate. În acest context se anticipează ca în perioada următoare, datorită efectelor crizei pandemice și economico-financiare, să crească rata inflației.

Prin datele și reprezentările grafice utilizate, precum și a altor metode de analiză statistică, autorii urmăresc să pună în evidență tocmai această tendință a evoluției indicelui prețului de consum.

Cuvinte cheie: *prețuri, piață, inflație, cerere, ofertă, criză.*

Clasificare JEL: *E10, E30.*

Introducere

În acest articol autorii au urmărit să sublinieze modul în care a evoluat indicele prețurilor de consum în primul trimestru al anului 2021. Această analiză s-a făcut în strânsă corelație cu faptul că România se află într-o plină criză pandemică și financiar-economică, care afectează evoluția normală.

În acest context unele corelații macroeconomice s-au distorsionat, iar

inflația joacă un rol destul de delicat în sensul că, prin creșterea prețurilor se diminuează valoarea reală a rezultatelor obținute, respectiv a Produsului Intern Brut și pe de altă parte veniturile reale ale populației se diminuează și în consecință nivelul de trai al populației scade.

Am utilizat sursele de date ale Institutului Național de Statistică și Eurostat publicate pentru această perioadă de timp. Totodată am folosit metodologia pe care o utilizează în mod curent Institutul Național de Statistică, precum și Eurostat și am utilizat o serie de metode statistice. Astfel, am folosit seriile de date, am folosi reprezentările grafice, comparabilitatea în timp, seriile dinamice și altele, care scot în evidență nivelul și situația la un moment dat a economiei românești.

Desigur seriile de date au fost structurate, interpretate și reprezentate grafic pentru a fi mai ușor interpretate și asimilate de cei care sunt interesați în această problemă destul de importantă mai ales acum în perioada de criză așa cum este cea pe care o parcurge România.

Literature review

Evoluția prețurilor constituie un domeniu căruia i se acorda atenție. Modificarea prețurilor determină reducerea în termeni reali a agregatelor macroeconomice și se măsoară prin indicele prețului de consum sau a indicelui agregat al prețurilor. În termeni concreți inflația afectează rezultatele înregistrate și de aceea un număr important de cercetători îi acordă atenție în studiile pe care le realizează. Astfel, Anghelache, C. și Capanu, I.(2000) au publicat o lucrare privind indicatorii economici pentru analizele micro și macroeconomice, în care se prezintă în mod detaliat și variabila statistica inflația, precum și corelația acestuia cu creșterea economică, iar Anghel, M.G. și alții în anul 2018 au abordat pe larg aspectele legate de măsurarea și utilizarea indicatorului inflație în analizele macroeconomice, efectuând precizări și în legătura cu deflatarea agregatelor macroeconomice. Chamberlin, G.(2011) au abordat aspecte privind Produsul Intern Brut, veniturile reale și situația nivelului de trai al populației, iar Gheorghe, M.(2012) a publicat un articol în care analizează modul în care se poate realiza măsurarea prețurilor folosind metoda indicilor. Ghic, G. și Grigorescu, C.J (2015) tratează în studiul lor principalele aspecte privind analiza economico-financiară prin prisma aducerii datelor la comparabilitate prin procedura de deflatare. Koulakiotis, A. et al în 2012 au efectuat analiza efectului inflației asupra Produsului Intern Brut în țările membre ale Uniunii Europene. De asemenea, Ollera, L.E. și Teterukovsky, A. (2007) au realizat o analiza privind efectul inflației asupra rezultatelor reale, în contextul în care au studiat evoluția în timp a unor variabile statistice.

Metodologie

Cu scopul de a ușura înțelegerea analizei făcute și prezentate în acest articol vom prezenta succint principalele aspecte metodologice utilizate de Institutul Național de Statistică. Astfel, indicii prețurilor de consum (IPC) acoperă cheltuielile monetare de bunuri și servicii pentru consumul final, pentru toate tipurile de gospodării rezidente, cu excepția gospodăriilor instituționale, în scopul de a oferi o imagine cât mai relevantă și precisă a inflației. De asemenea, indicii prețurilor de consum poate fi privit ca o metodă de măsurare, în linii mari, a prețurilor unui model de cheltuieli fixe.

Totodată, indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC) este un set de indici ai prețurilor de consum din Uniunea Europeană, calculat în conformitate cu o abordare armonizată și un singur set de definiții. De asemenea, indicele armonizat al prețurilor de consum este conceput în principal pentru evaluarea stabilității prețurilor în zona euro și a convergenței evoluției prețurilor în Uniunea Europeană, dar și pentru comparații ale inflației la nivel european. Începând cu ianuarie 2016, seriile IAPC sunt publicate cu anul de referință 2015 = 100.

Prețurile măsurate sunt cele suportate efectiv de către consumatori, astfel încât acestea includ taxele de vânzare pe produse, cum ar fi taxa pe valoarea adăugată. Indicii prețurilor de consum se calculează pe baza elementelor care intră în consumul direct al populației și exclude: consumul din resurse proprii reprezentând contravaloarea cantităților de produse consumate de populație provenite din alte surse decât din cumpărări (din stoc, din producție proprie, primit în dar etc.); cheltuielile cu caracter de investiții și acumulare (cumpărarea de locuințe, materiale de construcții utilizate la construirea de noi locuințe sau efectuarea de reparații capitale la locuințele vechi), rate de asigurare, amenzi, jocuri de noroc, impozite etc.; cheltuieli aferente plății muncii pentru producția gospodăriei (arat, semănat, prășit, îngrijirea grădinilor și livezilor de pomi, a viilor, strângerea recoltelor, cositul fânului, tratamentul medical al animalelor etc.).

Indicii prețurilor de consum exclud cheltuielile cu dobânda și cele de credit, referindu-se la ele ca la un cost de finanțare, nu ca la o cheltuială de consum.

În același timp, indicele prețurilor de consum utilizează principiul național al consumului, urmărind cheltuielile de consum ale rezidenților, indiferent dacă acestea sunt efectuate în interiorul sau în afara granițelor țării, iar indicele armonizat al prețurilor de consum măsoară modificările produse în evoluția prețurilor și tarifelor aferente bunurilor și serviciilor care au survenit pe teritoriul României. Astfel, pentru construirea IAPC se utilizează principiul domestic, luând în calcul consumul tuturor gospodăriilor de pe teritoriul țării,

indiferent de naționalitate, statut rezidențial sau social, exceptând ambasadetele străine aflate pe teritoriul României.

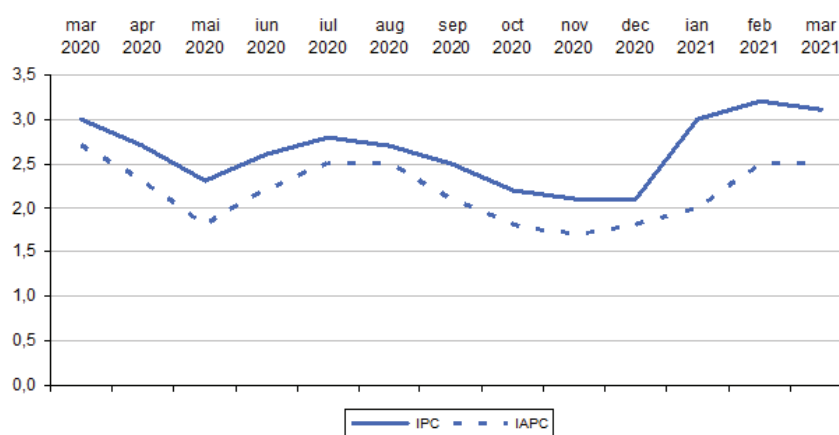
Date, rezultate și discuții

Interpretând datele furnizate de Institutul Național de Statistică, constatăm că prețurile de consum în luna martie 2021, comparativ cu luna martie 2020, au crescut cu 3,1%, iar rata anuală calculată pe baza indicelui armonizat al prețurilor de consum este 2,5%. De asemenea, rata medie a prețurilor de consum în ultimele 12 luni, respectiv aprilie 2020– martie 2021, față de precedentele 12 luni, respectiv aprilie 2019 – martie 2020, calculată pe baza IPC, este 2,6%. În același timp, determinată pe baza indicelui armonizat al prețurilor de consum, rata medie este 2,1%.

Datele referitoare la modificarea anuală a prețurilor de consum au fost prelucrate și reprezentate în graficul numărul 1.

Modificarea anuală a prețurilor de consum (%)

Grafic 1

Interpretând datele din graficul de mai sus constatăm că prețurile de consum au avut în primul trimestru al anului 2021 o traiectorie oscilatorie, înregistrând creștere în luna februarie și apoi o ușoară scădere în luna martie. De asemenea, indicele armonizat al prețurilor de consum a înregistrat la finele lunii februarie 2021 un maxim în evoluție, trendul schimbându-se de la cel ascendent pe care l-a înregistrat începând cu luna noiembrie 2020 la unul ușor descendent în luna martie 2021.

În tabelul numărul 1 sunt structurate datele referitoare la indicele prețurilor de consum și rata medie lunară a inflației

Indicele prețurilor de consum și rata medie lunară a inflației (%)

Tabel 1

	Martie 2021 față de:			Rata medie lunară a inflației, în perioada 1 I – 31 III	
	Februarie 2021	Decembrie 2020	Martie 2020	2021	2020
Mărfuri alimentare	100,37	101,46	101,59	0,5	1,0
Mărfuri nealimentare	100,46	103,19	104,37	1,1	0,0
Servicii	100,24	100,69	102,21	0,2	0,4
TOTAL	100,38	102,14	103,05	0,7	0,4

Analizând datele structurate în tabelul numărul 1 constatăm că la mărfuri alimentare și servicii înregistrăm ușoare scăderi ale indicelui prețului de consum și ale inflației în primele luni ale anului 2021. În schimb inflația a crescut în primul trimestru al anului 2021. De asemenea, pe total în primul trimestru al anului 2021 față de perioada similară a anului anterior a crescut.

În tabelul numărul 2 sunt structurate datele referitoare indicii parțiali calculați prin excluderea din indicele prețurilor de consum a anumitor componente.

Indicii parțiali calculați prin excluderea din IPC a anumitor componente (luna anterioară = 100)

Tabel 2

	Martie 2021 %
(a) Total IPC exclusiv băuturi alcoolice și tutun	100,40
(b) Total IPC exclusiv combustibili	100,23
(c) Total IPC exclusiv produsele ale căror prețuri sunt reglementate	100,40
(d) Total IPC exclusiv legume, fructe, ouă, combustibili, energie electrică, gaze naturale și produsele ale căror prețuri sunt reglementate	100,23
(e) Total IPC exclusiv legume, fructe, ouă, combustibili, energie electrică, gaze naturale și produsele ale căror prețuri sunt reglementate, băuturi alcoolice și tutun	100,23
TOTAL	100,38

Interpretând datele structurate în tabelul numărul 2 constatăm că indicii parțiali calculați prin excluderea anumitor componente au înregistrat creșteri în luna martie 2021 față de luna precedentă pe total de 0,38%

Concluzii

Datele care au stat la baza scrierii acestui articol au avut la bază o serie de aspecte, care supuse cercetării au dus la unele concluzii. Din studiul acestor date s-au desprins concluzii teoretice și practice. În primul rând, din punct de vedere teoretic, rezultă că rata inflației deși a avut un nivel mai redus în anul 2020, la începutul anului 2021 o dată cu aprobarea noului buget a început să explodeze. Astfel, veniturile au înghețat, iar prețurile la energie, electricitate, combustibil și alte produse de uz curent se prefigurează să aibă creșteri de până la 20% în cursul anului 2021.

Aceasta va avea un efect cu totul deosebit, dar negativ, asupra nivelului Produsul Intern Brut exprimat în termeni reali, a veniturilor reale ale populației, precum și asupra nivelului de trai real al populației.

Din datele prezentate se desprinde și concluzia că cel mai galopant cresc prețurile la produsele alimentare, cele de uz imediat și permanent ale populației. Pe de altă parte, rezultă și faptul că deși uneori nu apare la suprafață cu întreaga sa intensitate, inflația va avea o perioadă de explozie în perioada imediat următoare.

Bibliografie

1. Anghelache C., Capanu I. (2000). *Indicatori economici pentru analiza micro și macroeconomică*, Editura Economică, București.
2. Anghel M.G., Mirea M. and Badiu A. (2018). „*Analysis of the Main Aspects Regarding the Price Indices Applied in the Determination of Inflation*”, International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences, no. 8 (2), 28-36
3. Chamberlin G. (2011). „*Gross domestic product, real income and economic welfare*”, Economic & Labour Market Review, no. 5 (5), 5-25
4. Gheorghe M. (2012). *Selectarea modului de măsurare a evoluției prețurilor folosind metoda indicilor*, Revista Română de Statistică, Vol.2012, nr. 8, pp. 29-38, București.
5. Ghic G., Grigorescu C.J. (2015). *Analiză economico-financiară. Repere teoretice și practice, ediția a V-a*, Editura Universitară, București.
6. Koulakiotis A., Lyroudi K., Papasyriopoulos N. (2012). „*Inflation, GDP and Causality for European Countries*”, International Advances in Economic Research, Volume 18, Issue 1, 53-62.
7. Öllera, L.E. and Teterukovsky, A. (2007). „*Quantifying the quality of macroeconomic variables*”, International Journal of Forecasting, no. 23 (2), 205–217